

20. dubna 1942 byl Gestapem zatčen čáslavský lékárník Václav Moravec, bratr gen. Františka Moravce, jednoho z těch, kteří byli v centru dění při přípravách atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. O statečnosti svého dědečka a dalších čáslavských spoluobčanů jsme si popovídali s jeho vnučkou, paní Martou Šenkapounovou.

Václavu Moravcovi se v rodině říkalo „lékárník“. Narodil se 10. září 1899 v Čáslavi. Ve dvacátých letech se oženil s Jindřiškou Hůlovou, dcerou majitele lékárny v Čáslavi. Pracoval v lékárně jejího otce, s Jindřiškou se do sebe zamilovali a v roce 1924 se slavila svatba. Narodily se jim čtyři děti a až do okupace žila rodina poklidně a šťastně.

Zlom nastal v dubnu 1942, těsně před atentátem na Heydricha, kdy byl zatčen za členství v odbojové organizaci Národní obranný svaz (NOS), která vznikla v roce 1940 jako součást vojenské organizace Obrana národa, jíž velel divizní generál Alois Eliáš. Vedením byl pověřen mj. Miloň Micka.

V Čáslavi měl NOS 40 členů. Čtyři z nich byli popraveni, čtrnáct zemřelo v koncentračních nebo trestních táborech a jeden zemřel těsně po návratu z koncentračního tábora. Moravec vstoupil do NOS 20. září 1941 na výzvu později popraveného Karla Žitavského. Jeho úkolem bylo shromažďování obvažového materiálu a pohonných hmot, obstarával také léky rodinám vězňů. Zatčen byl v dubnu 1942.

„Po dědečkově zatčení doma zůstala babička se čtyřmi dětmi ve věku 6, 12, 14 a 16 let,“ popisuje těžkou situaci v rodině vnučka Marta Šenkapounová.

„Gestapo ho odvezlo do Kutné Hory a odtud do Kolína, kde pobyl několik týdnů. Při výsleších mu gestapák vyrazil několik zubů. Kolínské gestapo ho pak předalo do vězení v terezínské Malé pevnosti. Souzen a odsouzen byl v Litoměřicích. Poté byl vězněn v německých věznicích v Griebo a Halle. Domů se vrátil až koncem května 1945. Dědeček po návratu vážil pouhých 48 kilogramů, umíte si to představit při jeho výšce 185 centimetrů?“

Paní Marta nám poskytla seznam členů NOS s komentářem: *„Protože dnešní vzpomínka patří nejen mému dědovi, ale všem čtyřiceti členům NOS v Čáslavi, poskytuji jejich seznam.*

Čáslaváci by měli vědět, že mezi jejich předky bylo mnohem více statečných lidí, než se všeobecně soudí.“

A dodává: „Přip

ojuji také úryvek z dědečkova deníku, do kterého si každý den zapisoval poznámky od 6. dubna až do 27. května 1945. Navrch přidávám báseň, kterou poslal babičce několik dnů před soudem a fotografii, kterou mu poslala babička zapečenou do chleba.“

5. 5. 1945 se lékárník Václav dostal na svobodu. Z americké zóny se musel cestou domů projít přes ruskou zónu, takže do Čáslavi dorazil až koncem května. Zapojil se do lokální politiky a nastoupil zpátky do lékárny. V únoru 1948 byl ale zbaven všech politických funkcí, propuštěn

z práce, lékárna byla znárodněna. Pracoval jako dělník, živil se například trháním ovoce apod. Po letech byl přijat do „své“ lékárny, kde pracoval až do důchodu jako řadový zaměstnanec. Zemřel roku 1980, manželka Jindřiška o pět let dříve.

Nutno dodat, že Václavův bratr, tedy strýc paní Marty, generál František Moravec, byl autorem plánu atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Jmenuje se po něm jedna z hlavních čáslavských ulic.

Vzpomínku na Václava Moravce zakončíme smutnou citací z jeho vězeňského deníku: *„Smutné výročí, jest to právě 3 léta, co jsem byl zatčen. Přemýšlel jsem, jak to bylo před třemi léty a co se od té doby změnilo doma i ve světě. Děti mi téměř odrostly a máma musela nést v nejtěžších dobách veškerou starost a péči o ně. Snad budu jí to moci vynahradit. Těším se jako malé dítě až mne propustí.“*

Všichni z rodiny Moravcovy byli vlastenci se silným morálním kreditem, stateční lidé s pevnými ideály. V tomto duchu vychovávají další generace a platí to o všech Čáslavanech a jejich potomcích z odbojové organizace Národní obranný svaz. Vzpomeňme si občas na jejich statečnost a zásadovost, to oni nám vybojovali svobodu.

Auror děkuje za přínosný rozhovor a za laskavé zapůjčení rodinných fotografií a textů paní Martě Šenkapounové.

□ *Vladimír Havlíček, foto archiv Marty Šenkapounové*

{phocagallery view=category|categoryid=149|limitstart=0|limitcount=0}